

PAWLAK FELICJAN (1914-2000)

Urodził się 9 maja 1914 roku w Krobi, jako jeden z dziewięciorga dzieci Jana i Marii z domu Bem. Ojciec był szewcem, matka zaś zajmowała się domem. W rodzinnym mieście ukończył siedmioklasową szkołę powszechną. W okresie szkolnym był harcerzem. W 1928 roku zdał egzamin i został przyjęty do Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w Rawiczu. Maturę zdał w 1933 roku i otrzymał dyplom nauczyciela. Przez następny rok był prywatnym nauczycielem w majątku Kozłowskich w Dulsku koło Kruszwicy.

We wrześniu 1934 roku został powołany do wojska, do szkoły podchorążych piechoty przy 67. pułku piechoty w Brodnicy na Pomorzu. W maju 1935 roku zdał egzamin do Szkoły Podchorążych Piechoty w Ostrów Komorowo, którą ukończył we wrześniu 1937 roku, dostając dyplom oficera służby stałej oraz przydział do 44. pułku piechoty w Równem na Wołyniu. Na przełomie września i października 1937 roku ukończył kurs spadochronowy w Legionowie. Został dowódcą plutonu (najpierw w 5., później w 2. kompanii) 44. pułku piechoty. Do 15 sierpnia 1939 roku był dowódcą plutonu 1. kompanii ckm, po czym przeniesiono go do Ośrodka Zapasowego 13. Dywizji Piechoty, gdzie pełnił funkcję dowódcy plutonu łączności.

Tam zastał go wybuch wojny z Niemcami. 20 września 1939 roku został wzięty do niewoli sowieckiej, z której po kilku dniach uciekł. 26 września dotarł do Włodawy. Został przyjęty jako adiutant do III batalionu 179. pułku piechoty. Z tą jednostką jako podporucznik walczył pod Kocikiem. 6 października 1939 roku dostał się do niewoli niemieckiej.

Dwukrotnie organizował ucieczki. Pierwsza miała miejsce 6 lutego 1940 roku z oflagu II B Arnswalde (Choszczno). Niestety, po trzech dniach został schwytyany wraz z Janem Gerstelem. Drugą ucieczkę z fortu Hohenstein (oflag VIII B Srebra Góra) zorganizował 6 maja 1940 roku. Dziesięciu oficerów na połączonych prześcieradłach opuściło się w przepaść z budynku położonego na wysokiej skale. Szczęście dopisało tylko trzem uciekinierom: Janowi Gierstelemu, Tadeuszowi Wesołowskiemu i Felicjanowi Pawlakowi. Po wielu trudach przez Czechy, Słowację, Węgry, Jugosławię, Turcję dotarli do Syrii, gdzie organizowała się Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich.

W jej szeregach walczył pod Tobrukiem i Gazalą. W 1942 roku został wysłany na przeszkolenie do Oficerskiego Staff College w Hajfie, po którym otrzymał przydział do sztabu Brygady, a następnie do 5. Kresowej Dywizji Piechoty jako oficer dyplomowany. 1 marca 1944 roku został kapitanem. Ze swoją jednostką przeszedł cały front włoski. Będąc dowódcą batalionu, awansowany został na stopień majora. W latach 1945-1946 pełnił funkcję szefa sztabu Rejonu Osiedli Polskich Italia w mieście Barletta i Trani nieopodal Bari. W listopadzie 1946 roku przeniesiony został do Anglii. W 1948 roku nabył dom w Londynie i podjął pracę w kilku agencjach ubezpieczeniowych. W 1991 roku w Polsce otrzymał awans na pułkownika.

Zmarł 25 czerwca 2000 roku w Londynie. Pochowany został na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Kwaterze Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie.

29 grudnia 1946 roku ożenił się w Bari z Jolantą Wołk-Łaniewską. Mieli dwoje dzieci: Witolda i Nikodema.

Odznaczony był m.in.: Orderem Virtuti Militari V klasy i trzykrotnie Krzyżem Walecznych, Krzyżem Monte Cassino, Gwiazdą Afryki i Italii, Medalem za Wojnę 1939-1945, War Medal, Defence Medal, australijskim Tobruk Siege.

F. Glura, *Żołnierze z ziemi gostyńskiej pod Monte Cassino (50. rocznica bitwy)*, Gostyń 1994, s. 45-46; F. Pawlak, *Z Oflagu do Tobruku i w nieznane. Diariusz 1939-1943*, Zabrze-Tarnowskie Góry 2019.